

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Pojken som böjde metall

Filminformation

Längd: 93 min

Ålder: 11–15 år

Ämne: Svenska, religionskunskap, italienska

Språk: Italienskt tal med valbar svensk eller italiensk text

Produktionsland:

Italien, 2023

Svensk distribution:

Swedish Film, 2024

Ansvarig utgivare:

Ann Nordström

Filmnr: ART001069

Nyckelord

övernaturliga fenomen, vidskepelse, hopp, tro, vetenskap, magi, relationer, familj, fattigdom, utsatthet

I en avlägsen bergsby i de italienska Apenninerna bor pojken Pietro med sin lillebror, pappa och farmor. Familjen är fattig och pappan tyngd av skulder. En dag visar Pietro prov på en säregen förmåga. Han verkar kunna böja metallföremål som nycklar och bestick utan att röra dem. Ryktet om Pietros förmåga sprider sig hela vägen till universitetet i Bologna och professor Moretti, som beger sig till byn för att studera pojkens övernaturliga förmågor.

Först är Pietros pappa måttligt intresserad av sonens förmåga, men när han förstår att familjen kan tjäna pengar på Pietros talang följer han med till Bologna för slutgiltiga tester. Lyckas Pietro böja metall inför publik, skulle familjen kunna bli skuldfri.

”Pojken som böjde metall” är löst baserad på en sann historia om några pojkar som i slutet av 70-talet påstod sig kunna böja metallföremål. De kom att kallas för ”minigellers” efter den ofantligt populära illusionisten Uri Geller. Filmen är en finstämd skildring av en familj som kämpar med en tuff vardag, men där hoppet att det omöjliga är möjligt för dem närmare varandra.

Referat

Pietro ägnar sina dagar åt att hänga med sina kompisar och hjälpa sin pappa i hans arbete. Motvilligt visar han upp sin något udda förmåga för sin lillebror. Pietro kan böja metallföremål utan att röra vid dem. En dag dyker professor Moretti upp i byn. Han är övertygad om att Pietros förmåga är genuin. Uppfylld av drömmen att vara den forskare som slutligen kan bevisa att paranormala fenomen faktiskt existerar, gör han allt för att få Pietro dit han vill. Till slut

lockar han med pengar för att ”inspirera” pojken till stordåd. Familjen har det mycket svårt ekonomiskt, fadern har dessutom lånat pengar från en skrupelfri ockrare som kräver tillbaka skulden med hjälp av våld och hot. Mycket står alltså på spel för Pietro. Men har han verkligen denna märkliga förmåga? Bevisbördan vilar tungt på pojken när han får bära de vuxnas drömmar om framgång på sina axlar.

Före filmvisning

Trots att Sverige anses vara ett av de mest sekulära länderna i världen har studier visat att var femte svensk faktiskt tror att övernaturliga fenomen existerar. Det är många som tror att man kan påverka vad som ska hända om man utför någon form av lyckobringande ritualer och en del svenskar skulle beskriva sig själv som skrockfulla. Dela in klassen i grupper om 4–5 och be gruppen svara på frågorna och berätta hur de resonerat.

1. Tror du att det kan innebära tur att hitta en fyrklöver?
2. Tror du att det betyder otur om en svart katt går över vägen?
3. Tror du att 13 är ett oturstal?
4. Tror ni att det finns människor som har övernaturliga förmågor?
5. Brukar du undvika att gå på en A-brunn?
6. Undviker du att flyga fredag den 13:e?
7. Har du något särskilt turtal? vilket då i så fall? eller oturstal?
8. Har du någon maskot som du har med dig när du behöver tur? Vad då i så fall?
9. Brukar du läsa horoskop?
10. Har du någon särskilt "ritual" som du brukar utföra för att saker ska gå din väg, till exempel inför en idrottstävling, ett prov eller när du spelar spel? Ge exempel!

Frågor efter filmvisning

1. Beskriv kortfattat vad du tyckte filmen handlade om.
2. Kan du beskriva byn som pojkarna bor i?
3. Hur skulle du säga att Pietro framställs i filmen?
4. Vilken relation har bröderna till sin pappa i början av filmen och hur förändras den genom filmens gång?
5. Hur förstår man att familjen är fattig?
6. Vad i filmen tyckte du var trovärdigt och vad tyckte du var mindre trovärdigt?
7. Varför tror du att professor Moretti är så intresserad av Pietro?
8. Tror du att pojken kunde böja metall eller inte? Förklara hur du tänker!

Resonerande frågeställningar

Vetenskapen går hela tiden framåt och i dag kan vi hitta förklaringar till vad vi tidigare ansett vara övernaturliga fenomen. Professor Moretti talar om förmågor, krafter och energier som vi inte kan förklara med vetenskapliga metoder eftersom de finns bortom fysiska lagar.

- Tror du att det finns fenomen som alltid kommer att uppfattas som magiska eller tror du att allt har en vetenskaplig förklaring? Ge exempel på hur du resonerar!

Uri Geller var en mycket populär illusionist och världens mest kända s.k. spoon bender. Under 70- och 80-talet var han en världskändis och hans tv-shower sågs av tusentals människor världen över. Han hävdar fortfarande att förmågan att böja metall är äkta, medan de allra flesta nuförtiden menar att Geller var en osedvanlig skicklig illusionist. I dag kan man ta del av en mängd märkliga fenomen på sociala medier.

- Finns det fenomen som du tagit del av på sociala medier som du fascineras av även om de inte går att vetenskapligt bevisa än?
- Hur ska man förhålla sig till bilder och texter på sociala medier?
- Berättelser om oförklarliga fenomen har alltid eggat vår fantasi. Varför tror du att det är viktigt för en människa att fantisera kring det ovanliga och oförklarliga?

De senaste åren har nyordet jinx dykt upp i svenska språket. Det är i synnerhet ungdomar som använder uttrycket men i intervjuer har det blivit vanligare att idrottsmän pratar om oron för att jinxa.

- Känner du till begreppet? Brukar du använda det? Tror du att man kan göra eller säga saker och därigenom utmana ödet så att man drabbas av otur?

Arbete efter filmen

Skärp dina sinnen – hitta tillbaka till ditt träd - utepedagogik

Synsinnen är det sinne som vi förlitar oss allra mest på. När Pietro försöker böja metallföremålen fokuserar han på uppgiften genom att sluta ögonen och förlita sig på sina andra sinnen, som till exempel känseln. Följande övning går ut på att du ska öva dina andra sinnen.

Denna övning görs utomhus!

Dela in klassen i par. Be den ena i paret välja ut ett träd. Uppmana personen att undersöka trädet med så många sinnen som möjligt, känsel, lukt och kanske även smak! Uppmana därefter paret att gå en bit bort från trädet. Personen som valt träd får därefter på sig en ögonbindel. Sen leder par-kamraten runt den "blinde" i kringelkrokar och besöker olika träd som den "blinde" får känna och lukta på. Den blinde ska på detta sätt hitta tillbaka till sitt träd. När det är gjort är det parkompisens tur att göra samma sak.

Vad jag skulle göra om jag hade en superkraft!

1. Be eleverna skriva ner åtta olika saker som de skulle göra om de hade en specialförmåga eller superkraft. Det kan vara vilken kraft som helst.
2. Be dem sedan förklara varför de valde just den superkraft som de gjorde!

Övning

Diskutera följande scener från filmen:

- *Nej – jag tror det är din tur* (08. 08)

Ingen av pojarna, varken Pietro själv eller hans lillebror verkar särskilt förtjusta i att professorn kommit till byn för att studera Pietro. Varför tror du att det är så? Varför verkar det som om Pietro vill hålla sin förmåga hemlig, som om han nästan skäms över vad han kan göra? Tror du att du skulle reagera på samma vis om du blev uppmärksam för en färdighet som ansågs som mycket ovanlig?

- *Jag har funderat på en sak vi kan göra* (26.35)

För att uppmuntra Pietro till att böja de olika metallföremålen berättar professorn om att det finns ett pris. Ett amerikanskt universitet har utlovat pengar till den som kan bevisa en paranormal aktivitet. Varför tror du att det är så viktigt för professorn att Pietro ska lyckas? Skulle du säga att sättet som professor Moretti utför sina studier går vetenskapligt till? Vad är viktigt att tänka på när man genomför en s.k. systematisk undersökning? När Pietros pappa får höra om pengarna som skulle kunna rädda familjen ekonomiskt blir även han engagerad i sonens förmåga. Hur tro det känns för Pietro att vara den som ska få de vuxnas drömmar att gå i uppfyllelse?

- *Jag tror jag dödat en man* (1.24.15)

Vad tror du? Var det Pietros superkraft som dödade mannen, eller har professorn rätt, handlade det egentligen om något Pietro drömt? Kanske är det så att Pietro har svårt att skilja mellan sin inre värld där han har fantasier kring mannens död och vad som verkligen sker? Eller kan det vara som professorn tror, att Pietro inte bara kan böja skedar, utan också har förmågan att på förhand känna på sig vad som ska hända? Se s.k. varsel!? Har du någon gång upplevt att du vet vad som ska hända innan det faktiskt händer? Det är flera saker som framställs som lite märkliga i filmen, som om hela byn genomsyras av magi, ugglan i trädet, elen som slutar fungera när Pietro sluter ögonen, men fungerar igen när han öppnar dem och så vidare. Fundera på hur filmmakarna använt musik, kameravinklar och berättartempo för att förstärka den magiska effekten.

Fördjupa dig

Fördjupa dig i ämnet med hjälp av externa länkar som ger dig mer information och inspiration.

Länktips

Radiofynds arkiv om Uri Geller

- <https://sverigesradio.se/artikel/4426780>

Artikel om svenskars tro på det paranormala

- <https://www.gp.se/livsstil/kvinnor-och-unga-mer-benagna-att-tro-pa-det-paranormala.7dc14a8c-b501-4d22-ae5b-3e65cf5532f6>

Svt – nyheter om svenskars tro på det paranormala

- <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/var-femte-svensk-tror-att-det-finns-personer-som-kan-tala-med-doda>

Länk till SO-rummet om tro på det övernaturliga

- <https://www.so-rummet.se/kategorier/overnaturliga-vasen>

SR-program om övernaturliga fenomen

- <https://sverigesradio.se/avsnitt/51743>

Filmtips

Pinocchio (2019)

SVT dokumentärserie *Andarnas rike* om paranormala fenomen: <https://www.svtplay.se/andarnas-rike>

The Honest Liar (2014)

ParaNorman (2012)

Sjätte sinnet (1999)

Miss Peregrines hem för besynnerliga barn (2016)

Tv-serien Stranger Things (2016)

Läroplanskoppling

Pojken som böjde metall passar bra för undervisning i ämnet svenska och religion på mellanstadiet och högstadiet samt i italienska på gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr22 och Gy25 samt Gy11, se www.skolverket.se.

Religionskunskap, åk 4–6 Lgr 22

Centralt innehåll

Religioner och andra livsåskådningar

- Religionens betydelse i människors liv och människors olika sätt att uttrycka sin religiositet.
- Begreppen religion och livsåskådning.

Religionskunskap, åk 7–9 Lgr 22

Centralt innehåll

Religioner och andra livsåskådningar

- Vad religion och livsåskådning kan betyda för människors behov av mening, gemenskap, identitet och förståelse av omvärlden.
- Orientering om sekulära livsåskådningar och livshållningar, till exempel humanism och ateism.

Religion och samhälle

- Kritisk granskning av hur religion och religiositet framställs och representeras på olika sätt i media och i andra sammanhang och hur det kan påverka individer och samhället i stort.

Svenska, åk 4–6 Lgr 22

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

Svenska, åk 7–9 Lgr 22

Centralt innehåll

Läsa och skriva

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument.
- Att leda ett samtal och sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.

Texter

- Texter i digitala miljöer samt andra texter som kombinerar ord, bild och ljud. Språkliga och dramaturgiska komponenter samt hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i filmiskt berättande, teaterföreställningar och webbtexter.

Moderna språk 1 och 2, 100 p vardera, Gy11

Centralt innehåll

Kommunikationens innehåll

- Ämnesområden som är välbekanta för eleverna.
- Vardagliga situationer, intressen, personer och platser.
- Åsikter och känslor.
- Vardagsliv och levnadssätt i olika sammanhang och områden där språket används.

Reception

- Tydligt talat språk och enkla texter som är instruerande, beskrivande och kontaktskapande, från olika medier, även i kombination med illustrationer.
- Dialoger och samtal.
- Berättelser och annan fiktion, även i talad eller dramatiserad form, samt sånger.

Produktion och interaktion

- Samtal och skrivande för kontakt och kommunikation.

Moderna språk, syfte Gy25

Undervisningen i moderna språk – fortsättning ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förståelse av målspråket i tal och skrift.
- Förmåga att formulera sig och kommunicera på målspråket i tal och skrift.
- Förmåga att anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Förståelse av kulturella och sociala förhållanden i olika sammanhang och områden där språket används.

Nivå 1 och 2, 100 p vardera, Gy25

Centralt innehåll

Kommunikationens innehåll

- Levnadssätt, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där språket används, även i jämförelse med egna erfarenheter och kunskaper.

Reception

- Tydligt talat språk, främst i lugnt tempo, även med inslag av dialektal variation, och texter, främst enkla, från olika medier.
- Talat språk och texter som är instruerande, informerande, beskrivande, berättande, diskuterande och kontaktskapande, till exempel dialoger, samtal, intervjuer och enkla nyheter.
- Berättelser och annan fiktion, även i talad eller dramatiserad form.

Produktion och interaktion

- Samtal, diskussion och skrivande där eleverna berättar, beskriver och instruerar.
- Strategier för att bidra till och underlätta samtal och skriftlig interaktion, även digital, till exempel genom att ge bekräftelse, formulera om, förklara, lyssna aktivt och avsluta på ett artigt sätt.

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Pojken som böjde metall – italiensk bilaga

Filminformation

Längd: 93 min

Etå: 11–15 år

Materia scolastica: Svedese,
religione, italiano

Språk: Italienskt tal med val-
bar svensk eller italiensk text

Produktionsland:
Italien, 2023

Svensk distribution:
Swedish Film, 2024

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: ART001069

Parole chiave

fenomeni paranormali,
superstizione, speranza,
fede, scienza, magia, rela-
zioni, famiglia, povertà,
vulnerabilità

I en avlägsen bergsby i de italienska Apenninerna bor pojken Pietro med sin lillebror, pappa och farmor. Familjen är fattig och pappan tyngd av skulder. En dag visar Pietro prov på en säregen förmåga. Han verkar kunna böja metallföremål som nycklar och bestick utan att röra dem. Ryktet om Pietros förmåga sprider sig hela vägen till universitetet i Bologna och professor Moretti, som beger sig till byn för att studera pojkens övernaturliga förmågor.

Först är Pietros pappa måttligt intresserad av sonens förmåga, men när han förstår att familjen kan tjäna pengar på Pietros talang följer han med till Bologna för slutgiltiga tester. Lyckas Pietro böja metall inför publik, skulle familjen kunna bli skuldfri.

Sommario

Pietro trascorre le sue giornate con gli amici e aiutando suo padre nel lavoro. Con riluttanza, mostra la sua strana abilità al fratellino: Pietro può piegare oggetti metallici senza toccarli. Un giorno, il professor Moretti arriva nel villaggio, convinto che l'abilità di Pietro sia genuina. Spinto dal sogno di essere lo scienziato che finalmente può dimostrare l'esistenza dei fenomeni paranormali, fa di tutto per portare Pietro dove vuole. Alla fine, lo attira con denaro per "ispirare" il ragazzo a grandi imprese. La famiglia è in gravi difficoltà economiche; il padre ha anche preso in prestito denaro da un usuraio senza scrupoli che esige il rimborso con violenza e minacce. Molto è in gioco per Pietro. Ma possiede davvero questa strana abilità? Il peso della prova grava pesantemente sul ragazzo, che deve portare sulle spalle i sogni di successo degli adulti.

Prima della visione del film

Nonostante la Svezia sia considerata uno dei paesi più secolari al mondo, studi hanno dimostrato che un quinto degli svedesi crede effettivamente nei fenomeni paranormali. Molti credono che si possa influenzare ciò che accadrà eseguendo qualche tipo di rituale portafortuna e alcuni svedesi si descriverebbero come superstiziosi. Dividete la classe in gruppi di 4-5 e chiedete al gruppo di rispondere alle domande e spiegare come hanno ragionato.

1. Pensi che trovare un quadrifoglio porti fortuna?
2. Pensi che vedere un gatto nero attraversare la strada porti sfortuna?
3. Pensi che il numero 13 porti sfortuna?

4. Pensi che ci siano persone con abilità soprannaturali?
5. Eviti di camminare su un tombino con la lettera "A"?
6. Eviti di volare di venerdì 13?
7. Hai un numero fortunato? Quale? O un numero sfortunato?
8. Hai una mascotte che porti con te quando hai bisogno di fortuna? Quale?
9. Leggi l'oroscopo?
10. Hai un rituale particolare che esegui per far andare le cose per il verso giusto, ad esempio prima di una gara sportiva, un esame o quando giochi? Fai un esempio!

Domande dopo il film

1. Descrivi brevemente di cosa pensi che parlasse il film.
2. Puoi descrivere il villaggio in cui vivono i ragazzi?
3. Come viene rappresentato Pietro nel film?
4. Qual è il rapporto tra i ragazzi e il loro padre all'inizio del film e come cambia nel corso del film?
5. Cosa fa capire che la famiglia è povera?
6. Cosa nel film ti è sembrato credibile e cosa meno?
7. Perché pensi che il professor Moretti sia così interessato a Pietro?
8. Pensi che il ragazzo potesse piegare il metallo o no? Spiega il tuo pensiero!

Domande di riflessione

La scienza avanza continuamente e oggi possiamo trovare spiegazioni per ciò che in passato consideravamo fenomeni soprannaturali. Il professor Moretti parla di abilità, poteri ed energie che non possiamo spiegare con metodi scientifici perché esistono oltre il fisico.

- Pensi che ci siano fenomeni che saranno sempre percepiti come magici o pensi che tutto abbia una spiegazione scientifica? Fai un esempio del tuo ragionamento!

Esercizio

Discutete le seguenti scene del film:

- *"Credo di aver ucciso un uomo"* (1:24:15)

Cosa pensi? È stato il superpotere di Pietro a uccidere l'uomo, o il professore ha ragione, si trattava di qualcosa che Pietro ha sognato? Forse Pietro ha difficoltà a distinguere tra il suo mondo interiore, dove ha fantasie sulla morte dell'uomo, e ciò che accade realmente. Riflettete su come i cineasti hanno usato musica, angolazioni della telecamera e ritmo narrativo per rafforzare l'effetto magico.

